

Екзистенціальна спрямованість творчості Шевченка пов'язана зі специфікою його розуміння категорії волі. Якщо у К'єркегора, Шопенгауера, Ніцше воля містить значний відсоток віталізму, тобто розглядається як якийсь біологічний феномен, то Шевченко пов'язує волю виключно з соціальним буттям людини, головним чином, - із її правом на свободу і здатністю до дієвої життєтворчості. Але, як і для Ніцше, для Шевченка воля є необхідною умовою людського самоствердження. Автор «Холодного Яру» викриває «ледачу» волю, переконуючи «маленьку» душу в тому, що «без неї і сонце не зійде, і правди немає». Відмова від волі призводить до руйнації «народного тіла» (поема «Гайдамаки»), якому неможливо відразу відродитися. Слабка воля, властива «маленьким» душам, притаманна «плебейам», яких Шевченко вважає рабами своїх нікчемних прагнень.

Найважливішими якостями людини поет вважає шляхетність і сміливість, божевільну відвагу і здатність до самопожертви. Наділяючи козаків «чистою кров'ю», він був переконаний у тому, що вони, несучи свій хрест в і'мя свободи, мають право стати вище «звичайної» людини. Культ сильної особистості, яка воліє реалізувати «свою волю» і «свою правду», у Шевченка пов'язується з активним протистоянням будь-яким розслабляючим доктринам. В шевченківському інтелектуально-психологічному полі сильних особистостей співіснують українські жінки і волелюбні козаки. Українська жінка уособлює зганьблену землю і навіть у вищі миттєвості душевного страждання жінка – мати не втрачає внутрішнього благородства і залишається, по суті, непереможною. Козак же, вважає поет, є носієм войовничого духу, а тому саме він покликаний вивести Україну «із тьми, із смраду, із неволі».

Звертаючись до себе, Кобзар болісно рефлексує відносно віх особистої долі, горює про втрату своєї душевної чистоти і безтурботності: «люті вороги украли», в багно погане заховали алмаз мій чистий, дорогий, мою колись святу душу» (Кобзар. – С.53). Поет виявився приреченим на самотність, а тому мусив її «покохати». При цьому душевний біль не зникає: «і отут і всюди – скрізь погано». Перманентний конфлікт особистого і суспільного, божественного і сатанінського передається поетом в алегоріях ірраціональних переживань, пронизаних глибокою психологічністю. Світ зла не може зламати сильну волю.

Отже, у творчості Шевченка знаходить своє вираження унікальна вітчизняна ментальність. У той же час не можна заперечувати той вплив, який робила на нього експресивна думка західного екзистенціалізму і ірраціоналізму. Еволюція поглядів українського генія йшла від захоплення загальними ідеями до екзистенціальних цінностей індивіда.

ТАРАС ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО – ІКОНА НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Захаров А. С., студ. 2 курсу автомобільного факультету ХНАДУ
Науковий керівник – Сук О.Є., старш. викладач каф. філософії і політології

Т. Шевченко один із перших серед письменників та громадських діячів, які

гостро поставили питання самоусвідомлення українців як нації, що має право на самовизначення та власну державу. Творчість Т.Г. Шевченка відкрила новий щабель у розвитку української літератури, заклала основи революційно-демократичного її розвитку. Саме у цій площині і будувалися його погляди на українську державність та засади існування нації.

Тарас Шевченко - великий український письменник, людина з надзвичайно важкою долею, із світовою славою поета – правдолюбця. Його думки зрозумілі усім пригнобленим, усім тим, хто прагне вільного, радісного та щасливого життя. Творчість Шевченка має не лише національне, а й світове значення, оскільки, починаючи з XIX сторіччя не було жодного письменника в Україні, який би не відчував впливу Т. Шевченка.

Своїм «Кобзарем» він започаткував нову добу не лише в історії Української думки, а й в українській духовності.

Думки Шевченка-поета, борця-революціонера націлені в майбутнє, вони надихають нові покоління українців.

Отже, Т. Шевченко став першим українцем, якому до глибин розкрилася трагедія нашого національного рабства, якого мучив сором з приводу того, що «над дітьми козацькими поганці панують!», що «в путах умираєм», сором за винищену національну гідність, тому він знайшов мотиви, співзвучні своїм ідеалам справедливості, свободи, протесту проти політичного гніту і будь-якого посягання на свободу і гідність людини, заклавши міцні підвалини національного відродження, а «Заповіт» Т. Шевченка — це духовний заповіт усьому народові побудувати вільну, незалежну державу.

ВПЛИВ НАРОДНОЇ ПІСНІ НА ТВОРЧІСТЬ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

*Зінченко А., студ. I курсу факультету агрохімії та ґрунтознавства
Науковий керівник – Тихоненко О.В., канд. філол. наук, доцент
кафедри укр. та рос. мов*

У давні часи пісня завжди була з кожною людиною, і часто допомагала їй як у горі, так і в радості. Усі українські письменники, учені, драматурги висловлювали своє щире захоплення красою української пісні. Не оминуло це й найвидатнішого українського письменника, батька Кобзаря – Т.Г. Шевченка. Так, свої погляди на роль української народної славетності поет висловив у вірші «До Основ'яненка». На думку поета, українська пісня є яскравим промовистим свідченням того, «Що діялось в світі, Чия правда, чия кривда І чії ми діти. Наша дума, наша пісня / Не вмере, не загине».

Т.Г. Шевченко дуже шанував народні пісні, записував їх і весь свій вік користувався ними. У його паперах знайдено записану ним 1843р. думу про Бондаренка, пісню про С.Палія, пісню «Все луги, все береги, ніде води де напитися». Народні пісні знайшли своє відображення в таких творах Кобзаря: «Гайдамаки», «Невольник», «Як була я молодою преподобницею», «Тарасові ночі».

Шевченко був музично обдарованою людиною, завдяки своїй